

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk işçilik, çocukların bedensel, ruhsal, duygusal gelişimini olumsuz etkileyen temel bir çocuk hakkı ihlalidir ve çocukların sağlığı, eğitimi, gelişimi ve refahı için önemli bir tehdittir. Çocuk işçilik ülkemizin olduğu gibi bütün dünyanın mücadele ettiği bir sömürü biçimidir. Buna rağmen son yıllarda bütün dünyada artış gösteren bir olgudur.

Dünyada çocuk işçilikle mücadele için önemli adımlar atılmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen, ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 32. maddesine göre "Taraf Devletler, çocuğun, ekonomik sömürüye ve her türlü tehlikeli işte ya da eğitimine zarar verecek ya da sağlığı veya bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlâksal ya da toplumsal gelişmesi için zararlı olabilecek nitelikte çalıştırılmasına karşı korunma hakkını kabul ederler." Ayrıca Sözleşme, "Çocuğa özel bir ilgi gösterme gerekliliğinin, 1924 tarihli, Cenevre Çocuk Hakları Bildirisi'nde ve 20 Kasım 1959 tarihinde Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulunca kabul edilen Çocuk Hakları Bildirisi'nde belirtildiğini ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde, Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nde (özellikle 23 ve 24'üncü maddelerinde) ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'de (özellikle 10'uncu maddesinde) ve çocukların esenliği ile ilgili uzman kuruluşların ve uluslararası örgütlerin kurucu ve ilgili belgelerinde tanındığını" vurgulamıştır.

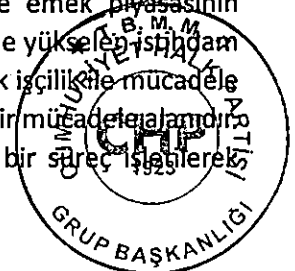
Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) tüm üye devletler tarafından onaylanan 182 sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi ve 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi çocuk işçilikle mücadele için atılmış önemli adımlardandır.

Dünyada 63 milyonu kız, 97 milyonu erkek çocuğu olmak üzere toplam 160 milyon çocuk, diğer bir deyişle her 10 çocuktan biri, halihazırda çocuk işçi olarak çalışmaktadır. Bu çocukların yaklaşık yarısı ise sağlıklarını ve gelişimlerini etkileyen tehlikeli işlerde çalışmakta ve sayıları 79 milyonu bulmaktadır. (Child Labour: Global estimates 2020, trends and the road forward, ILO)

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), İstatistiklerle Çocuk 2023 verilerine göre ülkemizde çocuk işçiliği artış göstermektedir. 15-17 yaş arasındaki çocuklarda işçilik oranı 2023'te bir önceki yıla göre 3,5 puan artarak yüzde 22,1'e yükselmiştir. Bu tablonun vahameti, çocuk işçiliği oranının 2014 ve 2015'te yüzde 21 olarak gerçekleştiğini ve 2020'de yüzde 16,2'ye kadar gerilediğini hesaba kattığımızda net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Çocuk işçi sayısı ise 2014'te 824 binken 2022'de 707 bin olmuştur. 2023'te bu sayı, 146 bin artışla, 853 bine yükselmiştir. Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında erkek çocukların için yüzde 32,2'si, kız çocuklar için yüzde 11,5'u çocuk işçi olmuştur. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin (İSİG), 2013-2023 yılları arasını kapsayan 'Çocuk İş Cinayetleri' raporuna göre, 4 yaş ve altı 234, 15-17 yaş arası ise 437 çocuk olmak üzere toplamda 671 çocuk işçi hayatını kaybetmiştir. Çocuk işçiler en çok tarım, orman işkolunda, inşaat, yol işkolunda ve metal işkolunda çalışırken hayatını kaybetmiştir.

Ayrıca TÜİK verilerinin Mesleki eğitim merkezlerinde (MESEM) çalıştırılan çocukları kapsamaması ve kurumun anketleri tarımda çalışan işçi sayısının düştüğü ekim ve aralık ayları arasında yapması sebebiyle eksik olduğu vurgulanmalıdır. 14 yaş ve altına dair ise hiçbir istatistiksel bilgi paylaşılmamaktadır. Buna rağmen çocuk işçilikteki artış gizlenememiştir.

Çocuk işçiliğinin önlenememesinin temel nedeni artan yoksullaşma ve emek piyasasının esnekleşmesi, kuralsızlaşmasıdır. Çocuk işçilik, yoksulluk ve güvencesizlik zemininde yükselen istihdam stratejilerinin yapısal olarak ürettiği bir sonuç olarak görülmelidir. Dolayısıyla çocuk işçilikle mücadele kalkınma politikasını, bütçe politikasını, istihdam stratejisini ilgilendiren bütüncül bir mücadele alanıdır. Başta sendikalar olmak üzere bütün emek örgütlerini, dernekleri sürece katan bir süreç işlenerek

bütüncül bir politika oluşturulmalıdır. Bu politikanın oluşturulması, çocuk işçiliğın önlenmesi amacıyla amacıyla, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tüzüğünün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.22.04.2024

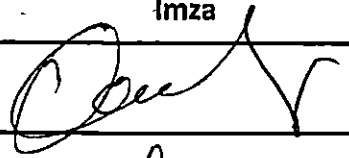
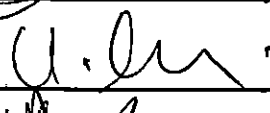
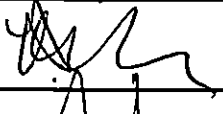
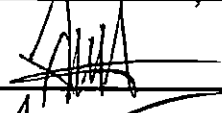
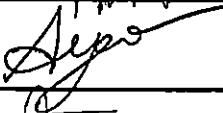
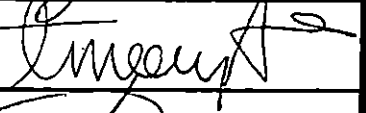
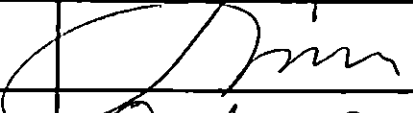
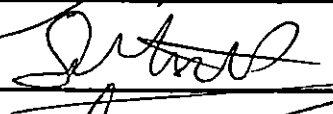
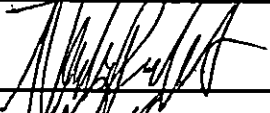
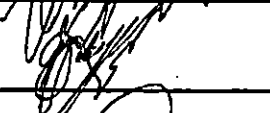
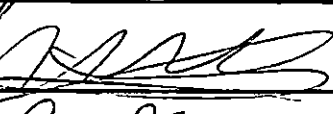
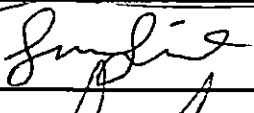
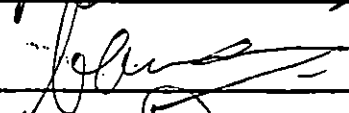
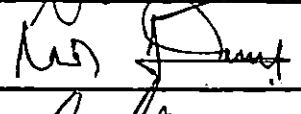
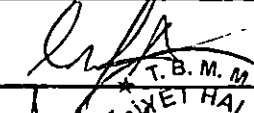
Özgür CAYLAN
Gazeteci Mu.

Gizem Özcan

Muğla Milletvekili

260.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Orhan Sohal	Bursa	
Utku Gökşen	Eskişehir Mv.	
Hikmet Yılmazlı	İzmir Mv.	
Nurhan Altınbaş	Bursa Mv.	
Ahmet Emin YARSAK	Edirne	
Ahmet Tuncay Özkan	İzmir	
Seyit Torun	Ordu Mv.	
Süleyman Bülke	Aydın	
Mahmut Tanel	Sakarya	
Mehir DOĞRUT	İzmir	
Ömer Fethi Göce	Ordu Mv.	
Rahmet T. YARSAK	İzmir Mv.	
Vedat GÖNÜROĞLU	İstanbul Mv.	
Gökçe Akkoyunlu	İstanbul Mv.	
Seda Erdem Kılıç	Tekir Mv.	
Hosan Ufuk Gökçin	Mersin	
Nermin Yıldırım Koca	Hatay	
Nail ÇİLER	Kocaeli	
Serif ARPAÇI	Samsun	
İLİAŞ KARASU	Sivas Mv.	

